

WORLD ECONOMY AND INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

УДК 338.48 (569.4)
JEL L83, O53

DOI: 10.26906/EiR.2026.1 (100).4368

ТУРИСТИЧНА СФЕРА ДЕРЖАВИ ІЗРАЇЛЬ В РАМКАХ ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ

Сологуб Юрій Іванович*, кандидат географічних наук, доцент,
доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу
Національний університет харчових технологій

*ORCID 0000-0002-6965-5887

Дата надходження статті: 18.02.2026

Дата прийняття статті: 10.03.2026

Дата публікації статті: 27.03.2026

Вступ. На сучасному етапі глобалізації туризм трансформувався у масове соціально-економічне явище, що охоплює значну частку світового населення. В умовах поточної військово-політичної нестабільності в Ізраїлі актуалізується потреба у комплексному дослідженні трансформації як самої туристичної сфери у розрізі її компонентної структури, так і загальної архітектури національного туристичного ринку. Формування сприятливого внутрішньодержавного середовища для розвитку галузі є стратегічним пріоритетом, оскільки туристичний сектор виступає потужним джерелом прямих іноземних інвестицій. Інтенсифікація індустрії туризму генерує мультиплікативний ефект для державної економіки у вигляді модернізації інфраструктури, стабілізації валютних надходжень, диверсифікації джерел наповнення бюджету та сприянні розширенню ринку праці на регіональному рівні.

Сучасна архітектура відносин між Ізраїлем та державами Близького Сходу зумовлена як застарілими територіальними питаннями, так і масштабною збройною ескалацією, що дестабілізувала регіональну безпекову систему в період 2023–2026 рр. Поточна криза є наслідком сукупного впливу історичних суперечностей та нових геополітичних викликів, що нівелюють попередні зусилля з налагодження стабільного міждержавного діалогу і значно впливає на розвиток туристичної сфери країни в міжнародному вимірі.

Огляд останніх джерел досліджень і публікацій. Питанням розвитку туристичної сфери Держави Ізраїль присвячені наукові дослідження ряду вітчизняних та іноземних науковців. Так, Шамара І.М., Савченко М.Г. [1] провели аналіз векторів розвитку близькосхідного туризму з акцентом на вплив політичних чинників на структуру міжнародного туризму в країнах регіону. Особливо це стосується Ізраїлю для якого, виходячи з його геополітичного положення, інтенсифікація міжнародних туристичних потоків є ще одними засобом закріплення в регіоні. Однак, подекуди використання туристичних локацій країни, особливо сакральних, як суто ізраїльського надбання викликає певний спротив з боку окремих верств арабського соціуму на чому наголошують Vanden Boer D. та Rozenholc-Escobar C. [7, 2]. Ситуація ускладнюється тим що загалом туристична сфера країни в атрактивному плані є досить моноцентричною за рахунок Єрусалиму як поліконфесійного центру світового значення, на що звертають увагу Edais S. і Puad Mat Som A. [8].

© Сологуб Ю. І., 2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

На важливості врахування туристично-країнознавчих аспектів в розвитку туризму в Ізраїлі та використанні такого досвіду для України наголошують Мандрик І.П. та Фастовець О.О. [3, 12]. Нівелювання моноцентричної структури туристичної сфери країни за рахунок розвитку міського туризму на базі прибережних міст-курортів обґрунтовують у своїх дослідженнях Levy E. та Shani A. [13]. Особливо актуальним дане питання постає в ракурсі поступового відновлення туризму країни після пандемії на фоні загострення арабо-ізраїльського конфлікту (Hon-Snir S., Teitler Regev S., Schmidt J., Altshuler A.) [4, 5].

На думку Прихненка М.І. [6], окремої уваги заслуговує аналіз туризму як стратегічного інструменту побудови позитивного міжнародного іміджу Держави Ізраїль у сучасних геополітичних умовах. Про важливість розвитку туризму як окремого стабілізуючого чинника на Близькому Сході говорить і Salman Y. [10, 11].

Метою статті є дослідити особливості відновлення туристичної сфери Держави Ізраїль в рамках військово-політичної нестабільності на Близькому Сході в постпандемійний період.

Основний матеріал і результати. Близький Схід охоплює групу країн Східного Середземномор'я (Сирія, Ліван, Ізраїль, Палестина, Йорданія), до яких нерідко зараховують Єгипет, Туреччину, Ірак та Кіпр. У масштабах усього макрорегіону до списку також додають Іран та всі держави Аравійського півострова від Саудівської Аравії до ОАЕ та Ємену.

Регіон тривалий час виступає об'єктом геополітичного суперництва великих держав. Це втручання нерідко ставало каталізатором напруженості як на міждержавному, так і на внутрішньополітичному рівнях. Ключовими перепонами на шляху до розвитку залишаються низький рівень інтеграції, соціальна незахищеність населення та тривала історія воєнних конфліктів, зумовлених, зокрема, конфесійними розбіжностями.

На сьогодні ключовим деструктивним фактором для туристичної галузі Близького Сходу є нестабільна політична ситуація, наслідки якої відчувають не лише зони конфліктів, а й суміжні держави. Серед основних перешкод для розвитку туризму в регіоні виділяють:

1. Соціально-економічну кризу: через неможливість самореалізації та економічну незахищеність значна частина молоді радикалізується.
2. Етноконфесійну напруженість: глибокі суперечності між різними релігійними та етнічними групами всередині країн.
3. Безпекові ризики: зростання рівня терористичної загрози, що є критичним бар'єром для іноземних гостей.
4. Культурні бар'єри: консервативне ставлення до прав жінок, що часто дисонує з цінностями західних туристів.
5. Слабку конкурентоспроможність: регіон програє країнам Східної та Південно-Східної Азії, які пропонують вищий рівень стабільності, толерантності та безпеки [1].

Однак деякі країни регіону такі як Ізраїль досить активно та планомірно розвивають свою туристичну сферу попри негативну дію зовнішніх факторів.

Створення держави Ізраїль відбулося 14 травня 1948 року відповідно до плану ООН про розподіл Палестини (резолюція №181 від 29 листопада 1947 р.). Однак 15 травня 1948 року, армії п'яти сусідніх арабських держав розпочали атаку, розв'язавши «Першу» арабо-ізраїльську війну, яка тривала до 1949 року.

Конфлікт вийшов за межі Палестини, трансформувавшись у масштабне протистояння між Ізраїлем та арабськими країнами регіону. У червні 1967 року відбулася «Шестиденна війна», під час якої Ізраїль виступив проти коаліції Єгипту, Сирії, Йорданії, Іраку та Алжиру. Згодом, у 1973–1974 роках, спалахнула «Друга» арабо-ізраїльська війна. Процес мирного врегулювання означився підписанням договорів із Єгиптом (1979 р.) та Йорданією (1994 р.).

Загалом перебування в стані перманентної війни є характерним для Ізраїлю і в першій чверті ХХІ століття та ілюструється протистоянням з Хізбаллою та ХАМАС.

Однак, не зважаючи на нестабільну безпекову ситуацію країна активно розвивається в загальногосподарському вимірі. Туристична сфера посідає ключове місце в економічній системі Ізраїлю, а її модернізація визначена державою як стратегічний пріоритет. Потужний імпульс для внутрішнього та зовнішнього туризму дає унікальне поєднання факторів: багатство археологічної спадщини, доступ до узбережжя трьох морів, оздоровчі ресурси та сприятливі кліматичні умови. Ефективна державна політика у поєднанні з сучасною інфраструктурою дозволяють країні максимально реалізувати свій рекреаційний потенціал.

Попри багату культурну спадщину та природне розмаїття, туристичний сектор країни все ж таки залишається заручником тривалого арабо-ізраїльського конфлікту. Релігійні та політичні суперечки, що періодично призводять до воєнних дій і терористичних загроз, є головним стримувальним фактором для галузі. Динаміка туристичного потоку напряму залежить від безпекової ситуації.

Туристична сфера Ізраїлю базується на сучасній інфраструктурі, преміальному сервісі та персоналізованому підході до відвідувачів. Різноманіття пропозицій, від сонячних узбереж та коралових рифів до об'єктів світової культурної спадщини, зумовило розвиток багатьох туристичних напрямів. Серед ключових сегментів ринку виділяються паломницький, медичний, оздоровчий, пляжний, а також діловий та агротуризм.

Паломницький напрям є одним із провідних у структурі ізраїльського туризму, користуючись особливим попитом серед мандрівників зі Східної Європи та Африканського континенту. Ключовим осередком тяжіння є Єрусалим – унікальне місто, що об'єднує святині іудаїзму, християнства та ісламу. Серед найважливіших релігійних центрів також виділяють Назарет, Вифлеєм, Капернаум, святині Галілеї та річку Йордан. Значна частка цього специфічного туристичного сектору на Близькому Сході є основою для стабільних та масових туристичних потоків в міждержавному вимірі регіону досить часто виконуючи роль потужного геополітичного фактору [2].

Медичний туризм в Ізраїлі є одним із найефективніших напрямів, оскільки вдало поєднує висококваліфіковану медичну допомогу з рекреаційним відпочинком. Протягом багатьох років країна утримує статус світового лідера в галузі охорони здоров'я. Ключовою конкурентною перевагою ізраїльської медицини є співвідношення ціни та якості.

Пляжна рекреація користується величезним попитом як серед міжнародних мандрівників, так і серед місцевого населення. Основні курортні потужності країни зосереджені в акваторіях Середземного, Червоного та Мертвого морів [3].

Попри те, що Ізраїль стабільно приймає понад 3 мільйони іноземних гостей щороку, показники туристичної галузі протягом останніх десяти років залишалися нестабільними. Це зумовлено впливом світових криз, локальних збройних протистоянь та загальною геополітичною напруженістю.

Після історичного максимуму у 4,55 млн. іноземних гостей, зафіксованого у 2019 році, туристична галузь Ізраїлю зазнала стрімкого падіння. Пандемія COVID-19 спричинила обвал туристичного потоку на 82% у 2020 році (до 832,5 тис. осіб). У 2021 році криза поглибилася і кількість відвідувачів скоротилася до критичної позначки у 396 тис. відвідувачів [4].

Протягом 2022–2023 років туристична галузь демонструвала впевнену динаміку відновлення – потік іноземних гостей зріс із 2,67 млн до 3,01 млн. осіб відповідно. Проте, попри позитивний тренд, галузі все ще бракувало 33% для повернення до рекордних показників допандемійного 2019 року [5].

Туристичний потік до Ізраїлю у 2024 році скоротився на 68,1%, упавши до позначки у 961,7 тис. відвідувачів. Цей результат став одним із найнижчих за останні десятиліття, фактично нівелювавши попередні успіхи з відновлення галузі (Рис. 1).

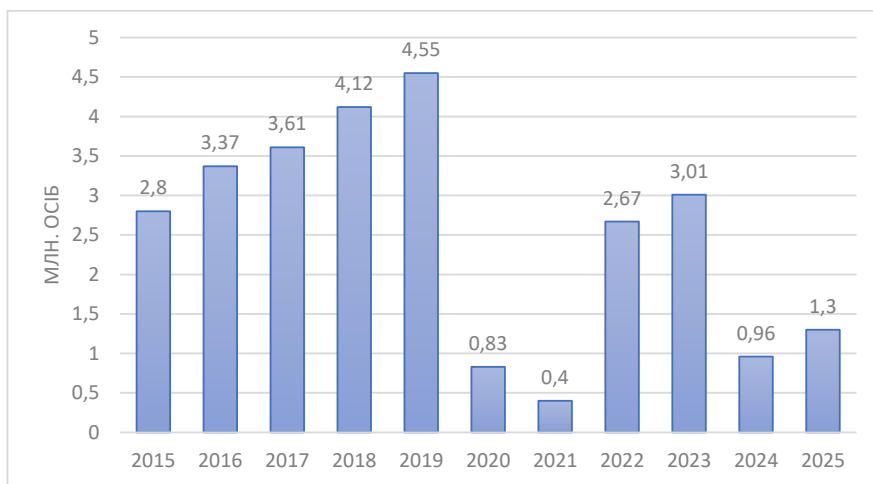
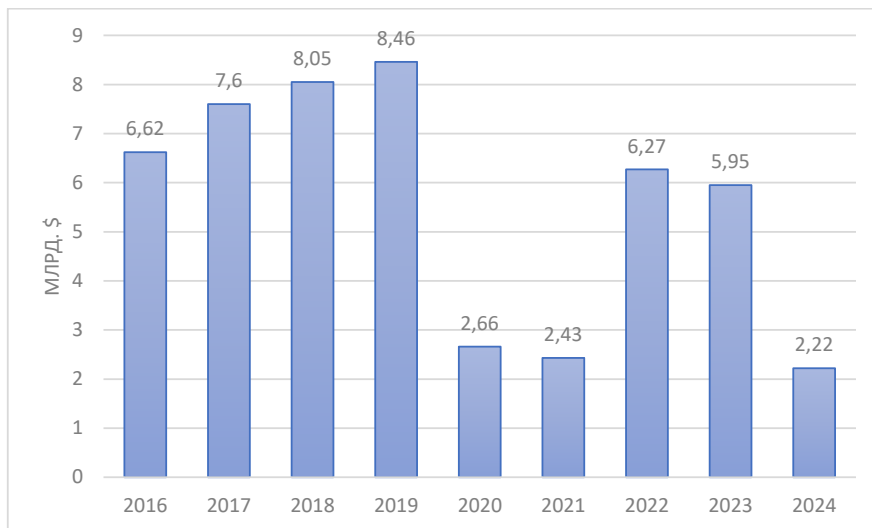

Рис. 1. Прибуття туристів до Ізраїлю за роками

Джерело: розроблено автором на основі [14, 15]

Після глибокої кризи 2024 року туристичний сектор Ізраїлю у 2025-му демонстрував обережне відновлення. Річні підсумки свідчать про позитивну динаміку – країну відвідали 1,3 млн. іноземців. Це перевищує результати 2024 року, проте галузь все ще не досягла показників, що передували пандемії.

Такі коливання відвідування безумовно мали вплив і на рівень доходів від туристичної сфери країни (Рис. 2).

Рис. 2. Дохід Ізраїлю від туризму за роками

Джерело: розроблено автором на основі [14, 15]

Середні витрати іноземного туриста в Ізраїлі становлять приблизно 2312 доларів США за весь період перебування. Цей бюджет є комплексним і зазвичай охоплює всі ключові потреби мандрівника: готельне проживання, харчування, логістику всередині країни, вхідні квитки на туристичні локації, послуги професійних гідів та поточні особисті витрати.

Середня тривалість перебування іноземних гостей в Ізраїлі зазвичай становить від 8 до 10 ночей. Цей показник може змінюватися залежно від обраного туристичного маршруту та конкретної мети візиту.

Ключовим джерелом іноземного туристичного потоку до Ізраїлю залишаються Сполучені Штати, які забезпечують 28% від загальної кількості відвідувачів. Другу позицію в рейтингу посідає Франція з часткою ринку в 11%, а замикає трійку лідерів Велика Британія, на яку припадає 9% усіх прибуттів.

Позитивна динаміка туристичного сектору Ізраїлю зумовлена комплексною стратегією профільного міністерства, спрямованою на активне просування країни на світовому ринку. Держава забезпечує системну підтримку туристичної галузі через масштабне фінансування та чітке стратегічне планування, що охоплює як оперативні завдання, так і довгострокові пріоритети розвитку.

Останнім часом зусилля зосереджені на зміцненні статусу Ізраїлю як провідної світової дестинації. Ключовими векторами є стимулювання прямого авіасполучення з перспективними ринками та оновлення маркетингових підходів. Нова стратегія акцентує увагу на унікальних рекреаційних можливостях країни та перевагах сприятливого клімату, що дозволяє приймати гостей протягом усього року.

Попри беззаперечну важливість міжнародної кооперації в сучасному світі, приклад Ізраїлю підтверджує, що репутація країни насамперед залежить від внутрішніх процесів. Саме вони є ключовим драйвером формування позитивного міжнародного іміджу загалом та туристичній сфері зокрема [6].

Поряд із досягненнями у сфері туризму, Ізраїль стикається з викликами політичного характеру, що зумовлюють специфічний режим безпеки. Постійна напруга вимагає суворого контролю: перевірка особистих речей у громадських місцях, банках та торговельно-розважальних центрах є стандартною процедурою. Для іноземних гостей обов'язковим є беззаперечне виконання вказівок правоохоронців та постійна наявність при собі паспорта [3].

Такий стан речей на сьогодні зумовлений кількома основними факторами:

1. Перманентний стан збройного конфлікту та виклики у сфері безпеки. Тривалий конфлікт між Ізраїлем та ХАМАС суттєво дестабілізує безпекову ситуацію в країні. Через запровадження обмежень,

евакуацію та високі ризики у прикордонних районах півдня та півночі багато популярних туристичних локацій подекуди стають недоступними. Як наслідок, значна частина іноземних мандрівників часто змушена переглянути свої плани, відтермінувавши або повністю скасувавши візити.

2. Застереження щодо подорожей від країн-постачальників туристів. Низка іноземних урядів, виходячи з безпекової ситуації, може застерігати щодо відвідування Ізраїлю, рекомендуючи своїм громадянам утриматися від будь-яких поїздок. Такі заходи завдають серйозного удару по ключових сегментах туристичного ринку: організованому груповому туризму, круїзним лініям та паломницьким турам, що традиційно формують основу туристичної галузі країни.

3. Зниження інтенсивності міжнародного авіасполучення. Дефіцит доступних рейсів у поєднанні зі зростанням вартості авіаквитків та зміною маршрутів значно ускладнюють логістику та підвищують фінансовий поріг для відвідування Ізраїлю.

4. Лімітування страхового покриття для осіб, що подорожують. На тлі збройного конфлікту міжнародні страхові компанії значно обмежують або повністю припиняють надання послуг для поїздок до Ізраїлю. Відсутність страхового покриття стає непереборним бар'єром для багатьох категорій гостей чиї подорожі критично залежать від гарантій безпеки.

5. Призупинення організації масштабних паломницьких турів. Ізраїль традиційно є центром тяжіння для мільйонів паломників християнського, юдейського та мусульманського віросповідань. Однак у 2024 році цей ключовий сектор зазнав нищівного удару: масове скасування поїздок релігійними групами призвело до різкого падіння загальної статистики відвідуваності.

Соціальна природа туризму зумовлена тим, що і виробником, і споживачем послуг гостинності є соціум. Це перетворює туристичну галузь на складну поліструктурну систему, чутливу до численних внутрішніх і зовнішніх чинників. Серед них особливої гостроти набуває тероризм у його локальних та глобальних проявах. Специфіка впливу цього фактора полягає у тотожності об'єкта впливу. В обох випадках ним виступає суспільство, яке для туристичної сфери є клієнтом, а для терористичних структур – мішенню.

Світовий тероризм у своїй основі переважно має етнічне та релігійне підґрунтя. Слід зауважити, що саме конфлікти, спричинені міжнаціональною чи міжконфесійною ворожнечею, вирізняються особливою жорстокістю та мають тривалий, затяжний характер. Відповідно до цілей та ідеології, міжнародний тероризм класифікують за такими основними типами: соціально-політичний (спрямований на зміну державного ладу), національний (з сепаратистськими прагненнями), релігійний (зумовлений міжконфесійною боротьбою) та державний (як інструмент зовнішнього тиску однієї країни на іншу).

Туристична сфера Ізраїлю стає об'єктом зацікавленості терористичних угруповань через низку стратегічних причин:

1. Економічний дестабілізатор. Для країни туризм є важливим сектором економіки, тому удари по ньому завдають фінансових збитків бюджету.

2. Медійний резонанс. Теракти на популярних DESTINATIONAХ гарантують широке висвітлення у світових ЗМІ, що дозволяє терористам ефективно транслювати свої радикальні заклики до суспільства.

3. Уразливість безпекової системи. Інколи туристичні об'єкти свідомо уникають посиленого контролю, побоюючись, що надмірні заходи безпеки знизять привабливість відпочинку.

Сукупність цих факторів робить туристичні локації пріоритетними цілями для екстремістських організацій. Особливо актуальним даний аспект є для Єрусалиму як специфічного багатоконфесійного туристичного кластеру, основним ресурсним базисом якого виступають об'єкти паломництва. Ряд дослідників також звертають увагу на проблему досить однобокого конфесійного представлення сакральних об'єктів та локацій в туристичному плані що призводить до «звуження» їх рівня атрактивності [7, 8].

Попри ризики, Ізраїль вважається одним із лідерів у сфері боротьби з тероризмом, що дозволяє активно розвивати сектор внутрішніх туристичних поїздок та паломництва.

Однак, не потрібно забувати що Близький Схід є досить складним конструктом в плані взаємовідносин «Ізраїль – країни регіону» що накладає свій відбиток як в рамках внутрішньо-економічних взаємовідносин регіону так і в питаннях розвитку туристичного ринку. Так, за даними (UNWTO), Близькосхідний регіон став світовим лідером за темпами відновлення туризму, єдиним серед інших повністю подолавши наслідки кризи. Вже у 2023 році потік іноземних гостей тут на 31% перевищив показники 2019 року, склавши 93 млн. осіб. Зокрема, феноменальну динаміку продемонстрували Катар (+90%), Саудівська

Аравія (+56%) та Бахрейн (+44%). Такий успіх став результатом масштабних фінансових вливань у туристичну інфраструктуру та стратегічні проекти окремих країн регіону в туристичному плані [9].

Сьогодні туризм на Близькому Сході – це більше, ніж просто відпочинок; це стратегічний міст для економічного співробітництва. Взаємні туристичні потоки можуть допомогти країнам синхронізувати свої ринки та отримувати спільні фінансові вигоди.

Особливо помітно це на прикладі ОАЕ та Ізраїлю. Підписання «Авраамових угод» 15 вересня 2020 року відкрило для двох країн можливості співпраці в економіці, безпеці та туризмі. Емірати майстерно вибудували бренд відкритої та толерантної країни, що дозволило залучити ізраїльських туристів і перетворити соціокультурний обмін на реальний економічний успіх. Цей крок трансформувал геополітичну архітектуру регіону, створивши прецедент для підписання мирних домовленостей між Ізраїлем та такими державами, як Бахрейн, Судан і Марокко [10, 11].

Важливо розуміти, що інвестиції та культурні зв'язки самі по собі не вирішують політичних конфліктів, проте вони виконують критичну роботу створюючи позитивний клімат для діалогу там, де класична дипломатія може бути безсилою.

Висновки. Стимулювання інтересу до Ізраїлю як туристичної дестинації базується на поєднанні безпекових, соціокультурних та економічних факторів. Зокрема, значні зусилля уряду для гарантування безпеки на значній частині території країни виступає базовим важелем для стимулювання іноземних туристичних потоків. Культурно-історичний вектор розвитку галузі підтримується за рахунок глобального значення святих місць, тоді як інтеграція високих технологій у бізнес-середовище забезпечує стаке зростання медичного та професійно-орієнтованого туризму.

Проте, систематичні безпекові виклики досить часто нівелюють попередні зусилля з позиціонування Ізраїлю як надійного туристичного напрямку, що вимагає перегляду стратегій кризового менеджменту в цьому секторі економіки країни.

Економічні преференції та розвиток туристичної сфери можуть виступити ключовими факторами стабілізації міждержавних відносин на Близькому Сході. Інструментарій «туристичної дипломатії», реалізований через інтенсифікацію транскордонних потоків, продемонстрував свою ефективність як початковий етап нормалізації діалогу між Ізраїлем, ОАЕ та Марокко. У перспективі туризм може трансформуватися у фундаментальний політичний актив, що забезпечуватиме стійкість позитивної динаміки взаємовідносин між Ізраїлем та арабським світом.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Шамара І. М., Савченко М. Г. Вплив політичної нестабільності на розвиток туризму в країнах Близького Сходу. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм*. 2019. Вип 10. С. 219–226. DOI: <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2019-10-23>
2. Rozenholc-Escobar C. Implications, actors, and geopolitical levers of tourism. Israel / Palestine: what religious places tell us. *Via Tourism Review*. 2021. Vol. 19 (19). DOI: <https://doi.org/10.4000/viatourism.7038>
3. Мандрик І.П. Туристичнокраїнознавчі аспекти розвитку туризму в Ізраїлі. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки Серія «Географічні науки»*. 2016. № 15 (340). С. 81–86. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/15262> (дата звернення: 10.03.2026).
4. Hon-Snir S., Teitler Regev S., & Lifszyc-Friedlander A. Independent international tourism in Israel. *Israel Affairs*. 2021. Vol. 27 (6), pp. 1130–1142. DOI: <https://doi.org/10.1080/13537121.2021.1992226>
5. Schmidt J., & Altshuler A. The Israeli travel and tourism industry faces COVID-19: developing guidelines for facilitating and maintaining a nuanced response and recovery to the pandemic. *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*. 2021. Vol. 13 (3), pp. 340–356. DOI: <https://doi.org/10.1108/WHAT-01-2021-0016>
6. Яворська О.В., Прихненко М.І. Особливості іміджу держави Ізраїль на міжнародній арені. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*. 2020. Вип 12. Т. 2. С. 148–152. URL: <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/9254>
7. Vanden Boer D. Toward Decolonization in Tourism: Engaged Tourism and the Jerusalem Tourism Cluster. *Jerusalem Quarterly*. 2016. Vol. 65, pp. 9–21. DOI: <https://doi.org/10.70190/jq.I65.p9>
8. Edais S., & Puad Mat Som A. Reviving Jerusalem's tourism amidst geopolitical uncertainty post-October 7 conflict. *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*. 2025. Vol. 17 (3), pp. 405–412 DOI: <https://doi.org/10.1108/WHAT-02-2025-0063>
9. World Tourism Organization, *International Tourism Highlights, 2024 Edition*, November 2024. UN Tourism, Madrid, 2024. 27p. DOI: <https://doi.org/10.18111/9789284425808>
10. Salman Y. Tourism and United Arab Emirates-Israel Normalization from the Perspective of International Relations. *The Journal for Interdisciplinary Middle Eastern Studies*. 2025. Vol. 12 (1), pp. 73–102. DOI: <https://doi.org/10.26351/JIMES/12-1/3>

11. Salman Y. Tourism and Israel – Arab Normalization Processes: The Case of Israel, Morocco, and the UAE. *Contemporary Review of the Middle East*. 2024. Vol. 11 (3), pp. 381–393. DOI: <https://doi.org/10.1177/23477989241258831>
12. Фастовець О.О. Розвиток сфери туризму Ізраїлю: досвід для України. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-11>
13. Levy E., & Shani A. Urban Tourism as a Catalyst for Regenerative Economic Development: The Case of Eilat, Israel. *Tourism Planning & Development*. 2026. Vol. 23, no. 2, pp. 216–240. DOI: <https://doi.org/10.1080/21568316.2025.2535533>
14. Statistical data of tourist entries to Israel. *Ministry of Tourism (Israel)*. URL: <https://www.gov.il/en/pages/visitors-and-tourists-2023> (дата звернення: 15.02.2026).
15. Israel Central Bureau of Statistics. URL: www.cbs.gov.il/en (дата звернення: 15.02.2026).

REFERENCES:

1. Shamara, I. M., & Savchenko, M. G. (2019) Vplyv politychnoi nestabilnosti na rozvytok turyzmu v krainakh Blyzkooho Skhodu [Influence of political instability on the Middle East countries tourism development]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina. Serii: Mizhnarodni vidnosyny. Ekonomika. Krainoznavstvo. Turyzm*, vol. 10, pp. 219–226. DOI: <https://doi.org/10.26565/2310-9513-2019-10-23> (in Ukrainian)
2. Rozenholc-Escobar, C. (2021) Implications, actors, and geopolitical levers of tourism. Israel / Palestine: what religious places tell us. *Via Tourism Review*, vol. 19 (19). DOI: <https://doi.org/10.4000/viatourism.7038>
3. Mandryk, I.P. (2016) Turystychnokrainoznavchi aspekty rozvytku turyzmu v Izraili [Tourism and regional studies aspects of tourism development in Israel]. *Naukovyi visnyk Skhidnoevropeiskoho natsionalnoho universytetu im. Lesi Ukrainky Serii "Heohrafichni nauky"*, vol. 15 (340), pp. 81–86. Available at: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/15262> (in Ukrainian)
4. Hon-Snir, S., Regev, S. T., & Lifszyc-Friedlander, A. (2021) Independent international tourism in Israel. *Israel Affairs*, vol. 27 (6), pp. 1130–1142. DOI: <https://doi.org/10.1080/13537121.2021.1992226>
5. Schmidt, J., & Altshuler, A. (2021) The Israeli travel and tourism industry faces COVID-19: developing guidelines for facilitating and maintaining a nuanced response and recovery to the pandemic. *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*, vol. 13 (3), pp. 340–356. DOI: <https://doi.org/10.1108/WHAT-01-2021-0016>
6. Yavorska, O.V., & Prykhenko, M.I. (2020) Osoblyvosti imidzhu derzhavy Izrail na mizhnarodnii areni [Peculiarities of the image of the state of Israel in the international arena]. *Visnyk studentskoho naukovoho tovarystva DonNU imeni Vasylia Stusa*, vol. 12 (2), pp. 148–152. Available at: <https://jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/view/9254> (in Ukrainian)
7. Vanden Boer, D. (2016) Toward decolonization in tourism: Engaged Tourism and the Jerusalem Tourism Cluster. *Jerusalem Quarterly*, vol. 65, pp. 9–21. DOI: <https://doi.org/10.70190/jq.165.p9>
8. Edais, S., & Puad Mat Som, A. (2025) Reviving Jerusalem's tourism amidst geopolitical uncertainty post-October 7 conflict. *Worldwide Hospitality and Tourism Themes*, vol. 17 (3), pp. 405–412 DOI: <https://doi.org/10.1108/WHAT-02-2025-0063>
9. World Tourism Organization (2024), *International Tourism Highlights, 2024 Edition, November 2024*, UN Tourism, Madrid DOI: <https://doi.org/10.18111/9789284425808>
10. Salman, Y. (2025) Tourism and United Arab Emirates-Israel Normalization from the Perspective of International Relations. *The Journal for Interdisciplinary Middle Eastern Studies*, vol. 12 (1), pp. 73–102. DOI: <https://doi.org/10.26351/JIMES/12-1/3>
11. Salman, Y. (2024) Tourism and Israel–Arab normalization processes: the case of Israel, Morocco, and the UAE. *Contemporary Review of the Middle East*, vol. 11 (3), pp. 381–393. DOI: <https://doi.org/10.1177/23477989241258831>
12. Fastovets, O.O. (2022) Rozvytok sfery turyzmu Izrailiu: dosvid dlia Ukrainy [Development of the Israeli tourism sector: experience for Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 41. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-11> (in Ukrainian)
13. Levy E., & Shani A. (2026) Urban Tourism as a Catalyst for Regenerative Economic Development: The Case of Eilat, Israel. *Tourism Planning & Development*, vol. 23, no. 2, pp. 216–240. DOI: <https://doi.org/10.1080/21568316.2025.2535533>
14. Ministry of Tourism (Israel). *Statistical data of tourist entries to Israel*. Available at: <https://www.gov.il/en/pages/visitors-and-tourists-2023> (Accessed February 15, 2026).
15. Israel Central Bureau of Statistics. Available at: www.cbs.gov.il/en (Accessed February 15, 2026).

УДК 338.48 (569.4)

JEL L83, O53

Сологуб Юрій Іванович, кандидат географічних наук, доцент, Національний університет харчових технологій. **Туристична сфера Держави Ізраїль в рамках військово-політичної нестабільності на Близькому Сході.**

У статті розглянуто туристичну сферу Ізраїлю крізь призму безпекової архітектури Близького Сходу. Виявлено що деструктивним чинником розвитку галузі регіону є військово-політична нестабільність, вплив якої поширюється як на зони безпосереднього конфлікту, так і на суміжні держави. Переваги Ізраїлю на туристичному ринку базуються на диверсифікованому ресурсному базисі. Встановлено що основним стримуючим чинником розвитку туристичної сфери країни є застарілий арабо-ізраїльський конфлікт. Прослідковується пряма кореляція між безпековою ситуацією та динамікою турпотоків. Вразливість туристичної індустрії Ізраїлю перед терористичними загрозами зумовлена прагненням екстремістських угруповань до деструктивних дій в рамках економічного розвитку держави. Туризм на Близькому Сході здатний забезпечити економічну синхронізацію ринків та стати платформою для стабілізації міждержавних відносин.

Ключові слова: Близький Схід, Ізраїль, туризм, розвиток, збройний конфлікт, безпека.

UDC 338.48 (569.4)

JEL L83, O53

Yurii Solohub, PhD in Geographical Sciences, Associate professor, National University of Food Technologies. **The tourism sector of the State of Israel in the context of military and political instability in the Middle East.**

The article examines the specifics of the functioning of the Israeli tourism sector through the prism of the security architecture of the Middle East region. It was revealed that the key destructive factor in the development of the industry is military-political instability, the complex impact of which extends both to the zones of direct conflict and to neighboring states. Among the systemic obstacles, socio-economic turbulence, ethno-confessional tension, security risks and limited competitiveness of individual destinations are highlighted. The high adaptability of the Israeli tourism industry to the aggressive external environment is due to its status as a strategic sector of the national economy. State policy is aimed at the comprehensive modernization of the tourism infrastructure and ensuring high security standards, which allows to level some of the risks of regional instability. Israel's competitive advantages in the global tourism market are based on a diversified resource base due to the concentration of sacred monuments, access to the coastal zones of the Mediterranean, Red and Dead Seas, as well as favorable natural and climatic conditions for recreational activities. It has been established that the main limiting factor in the development of the country's tourism sector remains the prolonged Arab-Israeli conflict. There is a direct correlation between the security situation and the dynamics of tourist flows, which is expressed in a decrease in the intensity of air traffic, limiting insurance coverage and suspending pilgrimage programs. The vulnerability of Israel's tourism industry to terrorist threats is due to the desire of extremist groups to destructive actions within the framework of the state's economic development. Despite the fact that tourist locations remain high-risk zones, Israel demonstrates leadership in the implementation of advanced security technologies. This allows minimizing threats and supporting the sustainable development of the country's tourism sector. In modern geopolitical conditions, tourism in the Middle East is transforming into a strategic tool of "soft power", capable of ensuring economic synchronization of markets and becoming a platform for stabilizing interstate relations.

Key words: Middle East, Israel, tourism, development, armed conflict, security.